

# ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СОБСТВЕНОСТТА ВЪРХУ ГОРИТЕ И ЗЕМИТЕ ОТ ГОРСКИЯ ФОНД

Обн. ДВ. бр.29 от 13 Март 1998г., изм. ДВ. бр.83 от 21 Септември 1999г., доп. ДВ. бр.105 от 2 Декември 1999г., изм. ДВ. бр.101 от 23 Ноември 2001г., изм. ДВ. бр.31 от 4 Април 2003г., изм. ДВ. бр.69 от 6 Август 2004г., изм. ДВ. бр.62 от 4 Август 2009г.

## Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

**Чл. 1.** С правилника се определят условията и редът за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд, правата и задълженията на държавните и общинските органи и изискванията към физическите и юридически лица-собственици на гори и земи от горския фонд.

**Чл. 2.** (1) Възстановява се правото на собственост върху горите и земите, включени в държавния горски фонд, съгласно нормативните актове, посочени в чл. 2, ал. 1 от Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд (ЗВСГЗГФ).

(2) Държавният горски фонд е част от територията на страната, включваща гори и земи към момента на влизането в сила на ЗВСГЗГФ.

(3) "Гора" по смисъла на ЗВСГЗГФ е всяка земя, обрасла с горскодървесна растителност, независимо от вида ѝ.

(4) "Земя" по смисъла на ЗВСГЗГФ е всяка площ от държавния горски фонд, незаета от горскодървесна растителност, в т.ч. и недървопроизводителните земи.

**Чл. 3.** (1) Възстановява се правото на собственост и върху гори и земи, изключени от държавния горски фонд по силата на укази и актове на Министерския съвет, Държавния съвет и Президиума на Народното събрание и предадени за ползване на ТКЗС, ДЗС и други образувани въз основа на тях селскостопански организации, както и на министерства и ведомства.

(2) Възстановява се правото на собственост и върху гори, изключени от държавния горски фонд за изкореняване и превръщане в работни земи, но неизкоренени.

**Чл. 4.** Гори и земи от горския фонд, които не могат да бъдат възстановени на бившите им собственици в съществуващи или възстановими стари граници, са:

1. горите-изключителна държавна собственост:

а) горите в защитените територии, определени със закон;

б) горите в териториите от 200-метровата ивица покрай границите на Република България, включително и островите по граничните реки;

в) горите в зоните на строга охрана на водата и водоземните съоръжения, които представляват обособените пояси "А" на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване;

г) полезащитните горски пояси, включително държавните защитни горски пояси;

д) горите за защита на инженерно-техническите съоръжения, които представляват: 100-метровите ивици около жп линии; автомагистралите и газопроводите; 50-метровата ивица около първокласните пътища и до 10 метра от двете страни на напоителните и други канали;

е) семепроизводните градини, географски култури и дендрариуми;

2. горите и земите, включени в резерватите;

3. горите и земите от горския фонд, предоставени по силата на нормативен акт на Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи и на други ведомства за цели, свързани непосредствено със сигурността, гражданската защита и отбраната на страната;

4. горите и земите от горския фонд, предоставени за строителство, за минни и енергийни обекти, комуникационни съоръжения, минерални извори, пещери, открити мини, кариери и друго законно строителство, заедно с прилежащите към тях сервитутни зони и/или територии;

5. горите и земите от горския фонд, предоставени на търговските дружества с държавно участие за осъществяване предмета им на дейност и на ведомства, общини и обществени организации за нужди, свързани със социалния отдих и туризма.

**Чл. 5.** (1) Възстановява се правото на собственост върху гори и земи от горския фонд на граждани, общини, училища и читалища, манастири, църкви, джамии и други юридически лица или на техните наследници и правоприменници.

(2) Възстановява се правото на собственост върху гори и земи от горския фонд на бившите собственици, получили обезщетение за своите имоти след 9 април 1946 г., след като възстановят на държавата полученото обезщетение.

(3) Възстановява се правото на собственост върху гори и земи от горския фонд на бивши собственици, чиито задължения са били прихванати по силата на Указа за прихващане задължения на бивши собственици на отчуждени от държавата имуществва и национализирани предприятия към държавата, банките и държавните предприятия (Изв., бр. 60 от 1955 г.), след като изплатят задълженията си.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) Правото на собственост върху горите и земите от горския фонд на бившите член-кооператори, съдружници и акционери или на техните наследници в заличените от регистрите след 9 септември 1944 г. горовладелски и/или всеотранни кооперации и на други юридически лица се възстановява в съсобственост като идеална част от площта на ревира.

(5) (Нова - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) Когато юридическите лица по ал. 4 са преобразувани към 9 септември 1944 г., правото на собственост се възстановява на член-кооператорите, съдружниците или акционерите в юридическото лице към датата на преобразуването или на техните наследници в съсобственост като идеална част от площта на ревира към датата на преобразуването.

(6) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Делба на гори и земи от горския фонд, възстановени в съсобственост като идеални части от ревир, не се допуска.

(7) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 83 от 1999 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Средствата по ал. 2 и 3 постъпват в приходната част на бюджета на Министерството на земеделието и горите и се разходват за финансиране на дейностите по възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд.

**Чл. 6.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) При невъзможност за възстановяване на горите и земите в съществуващи или възстановими стари реални граници поради проведени върху тях мероприятия по чл. 4 собствениците се обезщетяват с равни на отнетите им по площ и с еднакви по вид и произход гори и земи от държавния горски фонд в землището на същото населено място или в съседно или друго землище в границите на общината.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) При несъществуващи или невъзстановими стари реални граници собствениците на гори и земи от горския фонд се обезщетяват с равни на отнетите им по площ, а при възможност - и по вид гори и земи от държавния горски фонд в землището на същото населено място или в съседно или друго землище в границите на общината.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Собствениците на гори, изключени от държавния горски фонд за изкореняване и изкоренени, се обезщетяват с равни на отнетите им по площ, а при възможност - и с еднакви по вид гори и земи от държавния горски фонд в землището на същото населено място или в съседно или друго землище в границите на общината.

(4) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) При невъзможност за обезщетяване по реда на ал. 1 - 3 собствениците се обезщетяват с равни на отнетите им по площ, а при възможност - и с еднакви по вид гори и земи от държавния горски фонд в землището на съседна община или в друго землище.

**Чл. 7.** (Доп. - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Собственици, на които е възстановено правото на собственост върху гори и земи от горския фонд, са длъжни да ги стопанисват съгласно Закона за горите, Закона за защитените територии, Закона за лова и опазване на дивеча, Закона за паметниците на културата и музеите и другите специални закони.

**Чл. 8.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) След подаване на заявление по чл. 13, ал. 1 ЗВСГЗГФ общинската служба по земеделие уведомява държавното лесничество за спиране на сечта в гори, за които е открита процедура за възстановяване правото на собственост.

(2) При необходимост от санитарна сеч в гори по ал. 1 държавното лесничество я извършва след съгласието на заявителя.

(3) (Нова - ДВ, бр. 105 от 1999 г.) В случаите, когато горите по ал. 1 са увредени от стихийни бедствия и крупни производствени аварии, санитарната сеч се организира от държавното лесничество, без да се изисква писменото съгласие на заявителите.

**Чл. 9.** (1) Собствениците, чиито гори и земи от горския фонд са възстановени по реда на ЗВСГЗГФ и които са изсечени след 1 януари 1990 г., се обезщетяват за стойността на добитата при сечта дървесина, както следва:

1. (Доп. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) добитата от държавните лесничества дървесина от гори, които са изсечени след 1 януари 1990 г. или в които е осъществено ползване на дървесина от горското стопанство в нарушение на чл. 19, ал. 1 от Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд след 28 ноември 1997 г., се установява по документи, съдържащи сортиментите на добива в държавното лесничество. Стойността на сортиментите се определя по действащите пазарни цени за съответното държавно лесничество към деня на влизането в сила на ЗВСГЗГФ;

2. добитата дървесина от други ползватели се установява по съответните разрешителни по категории дървесина; цената за съответната категория дървесина е равна на най-високата пазарно установена цена на сортиментите, добивани от тази категория;

3. в случаите, когато е невъзможно да бъдат установени добитите сортименти и категории дървесина, данните се вземат от устройствените проекти и се преизчисляват за съответната площ; размерът на обезщетенията се определя по реда на т. 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Информацията по ал. 1 се предоставя от държавните лесничества на общинските служби по земеделие, като обезщетенията се извършват с поименни компенсационни бонове по реда на глава пета от ЗСПЗЗ.

(3) Държавните лесничейства и регионалните управления на горите съхраняват действащите ценоразписи за добитите в техните райони сортименти към деня на влизането в сила на ЗВСГЗГФ, а Националното управление по горите съхранява информацията за цялата страна по държавни лесничейства.

**Чл. 10.** Изсечените гори, правото на собственост върху които се възстановява, се залесяват от държавните лесничейства в срок до 1 година от въведа във владение на собствениците.

## **Глава втора.**

### **УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СОБСТВЕНОСТТА ВЪРХУ ГОРИТЕ И ЗЕМИТЕ ОТ ГОРСКИЯ ФОНД**

**Чл. 11.** (1) За възстановяване правото на собственост върху горите и земите от горския фонд лицата по чл. 3 ЗВСГЗГФ подават заявление в 2 екземпляра, единият от които се изпраща служебно в съответното държавно лесничейство.

(2) Заявлението съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) посочване на общинската служба по земеделие - град, село, община, област;
2. трите имена на заявителя, ЕГН и адреса, а за юридическите лица-адреса, седалището, съдебната регистрация;
3. трите имена на наследодателя;
4. в какво се състои искането-възстановяване правото на собственост върху гори и земи от горския фонд или обезщетение по указания в ЗВСГЗГФ начин;
5. пълно описание на горите и земите от горския фонд-землище, местност, размер на имота, вид към момента на отнемането му (гора, пасище и друга горска земя), съседи, съществуващи стари реални граници, данни за възстановимостта на границите, данни за състоянието на имота към момента на възстановяване правото на собственост, както и друго описание, което би помогнало при идентифицирането на имота;
6. посочване на приложените доказателства;
7. подпис на заявителя или на неговия представител.

(3) Към заявлението се прилагат следните документи:

1. писмени доказателства за право на собственост съгласно чл. 13, ал. 3 ЗВСГЗГФ;
2. декларация по чл. 13, ал. 4 ЗВСГЗГФ;
3. удостоверение за наследници, когато се иска възстановяване правото на собственост от наследник (наследници) на починал собственик.

(4) Подаденото заявление от един наследник ползва всички останали наследници.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.)  
Заявлението по ал. 1 се подава до общинската служба по земеделие по местонахождението на

имота в срок до 30 юни 1999 г. Ако заявлението е прието в друга общинска служба по земеделие, то се изпраща служебно до съответната общинска служба по земеделие, за което се уведомява заявителят. Срокът се счита спазен от датата на подаване на заявлението.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) Заявленията по чл. 14, ал. 1 ЗВСГЗГФ се подават до 31 октомври 1999 г., без да е задължително към тях да се прилагат писмените доказателства по ал. 3, с изключение на документите по т. 2 и 3.

(7) В случаите, когато в приетите документи се установят нередовности, заявителят се уведомява по реда на Гражданския процесуален кодекс с искане за тяхното отстраняване. До отстраняването им заявлението остава без движение.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) При необходимост от допълнителни данни общинската служба по земеделие уведомява заявителя по реда на ал. 7. Когато заявителят не представи исканите допълнителни данни, общинската служба по земеделие постановява решение въз основа на наличните доказателства.

**Чл. 12.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) В случаите, когато се иска възстановяване правото на собственост върху гори и земи, включени в строителните граници на населените места, към молбата се прилагат удостоверение и скица от техническата служба на общината.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Общинската служба по земеделие може служебно да изиска издаването на удостоверение и скица от техническата служба на общината независимо от направените постъпки на собствениците.

(3) Удостоверението по ал. 1, издадено от техническата служба на общината, съдържа:

1. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) сведение, че имотът е нанесен или не е нанесен в кадастралния план (кадастрална карта) на населеното място;
2. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) номера (идентификатора) и размера на имота в кадастралния план (кадастрална карта);
3. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) необходимите площи за функциониране на сградите, за които се дължи обезщетение по чл. 6, т. 3 и 4 ЗВСГЗГФ, както и размера на свободните площи, от които може да се образува урегулиран поземлен имот;
4. сведение издадено ли е разрешение за строеж, дали строежът е започнал, или построената сграда подлежи на узаконяване по чл. 7, ал. 1 ЗВСГЗГФ;
5. ограниченията на собствеността с посочване на основанията за тях.

(4) Скицата по ал. 1, издадена от техническата служба на общината, съдържа:

1. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) границите и номера (идентификатора) на имота по кадастралния план (кадастрална карта);
2. предвижданията на застроителния и регулационен план за имота, както и дали планът е приложен по отношение на сградите и на регулацията;
3. границите и площите за възстановяване правото на собственост, включително и ограниченията върху имотите.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Когато в одобрения кадастрален план (кадастрална карта) няма данни за границите на горите и земите от горския фонд, правото на собственост

върху които се възстановява по ал. 1, за установяването им се изработва помощен план, който съдържа:

1. границите и номерата на бившите имоти;
2. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) данните от одобрения кадастрален план (кадастрална карта).

(6) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Неразделна част от помощния план са регистърът на бившите имоти и регистърът на имотите към одобрения кадастрален план .

(7) Границите на бившите имоти се установяват въз основа на:

1. съдебно решение, неделима част от което е скица на имота и други допустими доказателства по делото;
2. кадастрален план или устройствен проект или план преди одържавяването на горите и земите от горския фонд;
3. аерофотоснимки, дешифровъчни схеми или ортофотопланове преди одържавяването на земите и горите от горския фонд, както и анкети за създаване на регистъра на бившите имоти.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) След влизането в сила на решението на общинската служба по земеделие имотите се попълват в одобрения кадастрален план в случаите и по реда на чл. 134, ал. 2, т. 2 във връзка с § 6, ал. 6 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), а при наличие на одобрена кадастрална карта - в случаите и по реда на чл. 53 и 54 от Закона за кадастъра и имотния регистър.

**Чл. 13.** (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Когато се установи, че заявление за възстановяване правото на собственост се отнася за гора или земя от горския фонд, която е била одържавена и подлежи на реституция по други закони, заявлението се изпраща на компетентните органи в едномесечен срок. В тези случаи заявлението се счита постъпило пред компетентните органи от датата на подаването му в общинската служба по земеделие.

**Чл. 14.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Държавните лесничейства в срок 3 месеца от влизането в сила на правилника предоставят на общинската служба по земеделие наличните данни за:

1. размера и границите на горите по земища в защитените територии, определени със закон;
2. горите в 200-метровата ивица покрай границата на Република България, включително и по граничните реки;
3. горите и земите в зоните за строга охрана на водата и водоземните съоръжения;
4. полезащитните горски пояси в горския и селскостопанския фонд;
5. горите за защита на инженерните съоръжения;
6. семепроизводните градини;
7. географските култури и дендрариумите;
8. горите и земите от горския фонд, включени в резерватите;
9. пещерите и минералните извори, намиращи се на територията на горския фонд;

10. законно предоставени за ползване гори и земи от държавния горски фонд по нормативни актове, както и прилежащите към тях сервитутни зони и/или територии;

11. гори и земи, изключени от държавния горски фонд.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Министерството на земеделието и горите предоставя на общинската служба по земеделие цифров модел на наличната графична и атрибутна (текстова) база от данни на действащия лесоустройствен проект.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) За горите и земите от държавния горски фонд, заявени по чл. 4, ал. 1 ЗВСГЗГФ, държавното лесничество, в района на което се намира заявената гора или земя, представя копие от скица от последния устройствен проект на общинската служба по земеделие.

(Ал. 4 отм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.)

(4) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Държавните лесничества съвместно с Централния държавен архив и съответните държавни архиви в двумесечен срок предоставят на общинските служби по земеделие постановленията по чл. 20 от Закона за горите от 1925 г., по чл. 22 от Закона за горите от 1922 г., по чл. 12 от Закона за горите от 1904 г., протоколи по чл. 3 от Закона за горите от 1904 г. или други налични документи и/или картен материал.

**Чл. 15.** (1) (Предишен текст на чл. 15 - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Кметът на общината в срок 3 месеца от влизането в сила на правилника предоставя на общинската служба по земеделие информация за:

1. отчуждените гори и земи от горския фонд за държавни и общински нужди, в т.ч. включените в строителните граници на населените места;

2. изградените язовири, канали, помпени станции, съоръжения, инсталации, археологически и други обекти;

3. (Отм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.)

(2) (Нова - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) Границите на землището на населеното място, строителните граници на населените места и границите на земеделските имоти се установяват от картата на землището, изработена при възстановяването на правата върху земеделските земи по реда на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи и на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи, приет с Постановление № 74 на Министерския съвет от 1991 г. (обн., ДВ, бр. 31 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 60 и 80 от 1991 г., бр. 34 от 1992 г., бр. 8, 72 и 87 от 1993 г., бр. 2 и 100 от 1994 г.; попр., бр. 103 от 1994 г.; изм. и доп., бр. 5, 48 и 95 от 1995 г., бр. 28 от 1997 г.; попр., бр. 43 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 57, 61, 112 и 122 от 1997 г. и бр. 18 от 1998 г.).

**Чл. 16.** (1) Информацията и картният материал, предоставени от държавните лесничества, от кметовете на общините, както и изрично поисканата от други лица, ведомства и учреждения информация, необходима за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд, се предоставя безвъзмездно.

(2) Разходите по копирането, стойността на материалите, използвани при изработването, включително и пощенските такси, са за сметка на държавния бюджет.

**Чл. 17.** (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Общинските служби по земеделие съвместно с държавните лесничейства уточняват и определят териториите, в които ще се възстановява собствеността върху горите и земите от горския фонд, като нанасят върху изходната картна основа от лесоустройствения проект в мащаб не по-малък от 1:10 000 границите на горите и земите по чл. 14, ал. 5, по чл. 6 и по чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Общинската служба по земеделие съвместно с държавното лесничейство съставя списък на окрупнените местности, включени в териториите, в които ще се възстановява правото на собственост върху гори и земи от горския фонд, като неразделна част от картата по ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Копие на картата по ал. 1 след утвърждаването ѝ от началника на общинската служба по земеделие и след съгласуване с държавното лесничейство се предоставя на изпълнителя на техническите дейности и се излага на видно място в общинската служба по земеделие.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Границите по ал. 1 се утвърждават с протокол на общинската служба по земеделие и държавното лесничейство.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Изпълнителят на техническите дейности съвместно с общинската служба по земеделие и държавното лесничейство извършва анкетиране на терена на явилите се собственици и/или техните наследници срещу подпис и установява местоположението на:

1. съществуващите на терена стари реални граници;

2. новите граници, определени за възстановяване на собствеността на горите и земите от горския фонд.

(6) При анкетирането за определяне на новите реални граници по възможност да се извърши обединяване на имотите по подместности.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Общинската служба по земеделие на свое заседание се произнася с решение за признато право на собственост и протокол от това решение се предоставя на изпълнителя на техническите дейности.

(8) Площта на имотите, възстановени в старите реални граници, се приема за равна на измерената на терена по съществуващите описани граници.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Министърът на земеделието и горите определя с наредба изискванията за техническите дейности за изработване на карта на землището с възстановена собственост.

**Чл. 18.** (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Изпълнителят на техническите дейности изготвя карта и баланс на землището с възстановена собственост в старите реални граници, във възстановимите реални граници и/или в новите реални граници и ги предоставя на общинската служба по земеделие за назначаване на приемателна комисия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Приемателната комисия се назначава от министъра на земеделието и горите и от изпълнителния директор на Агенцията по кадастъра или от упълномощени от тях длъжностни лица в състав: инженер-лесовъд - лесоустроител, инженер-лесовъд от Националното управление по горите, от регионалното управление по горите или от държавното лесничейство, началникът на общинската служба по земеделие, представител на общинската служба по земеделие, представител на Министерството на земеделието и горите, представител на Агенцията по



кадастъра и представител на общинската администрация. Председателят на комисията се определя в заповедта за назначаването ѝ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Планът за възстановяване на правото на собственост върху гори и земи от горския фонд, въз основа на който се издават решенията на общинската служба по земеделие по чл. 13, ал. 5 ЗВСГЗГФ, се обявява в "Държавен вестник".

(4) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Въводът във владение на гори и земи от горския фонд, правото на собственост върху които е възстановено, се извършва от длъжностно лице на общинската служба по земеделие в присъствието на представител на държавното лесничейство, на собственика или на упълномощено от него лице. Въводът във владение се извършва въз основа на влязло в сила решение за възстановяване правото на собственост и на заверена скица от общинската служба по земеделие. За извършения въвод се съставя протокол.

(5) Собствениците, чието право на собственост върху гори и земи от горския фонд е възстановено, регистрират своята собственост по реда на чл. 18 ЗВСГЗГФ.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Когато въводът във владение е след изтичането на срока по чл. 13, ал. 14 ЗВСГЗГФ по вина на собственика, се събира такса в размер, определен с Тарифата за таксите, събирани от органите по поземлена собственост (обн., ДВ, бр. 57 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 20 от 1998 г., бр. 3 от 1999 г., бр. 28 от 2000 г. и бр. 42 от 2001 г.).

(7) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Срокът по чл. 16 ЗВСГЗГФ за освобождаване от държавни такси, държавни нотариални такси и местни данъци и такси при доброволни делби и разпоредителни сделки със земи и гори започва да тече от датата на влизане в сила на решението за възстановяване правото на собственост върху гори и земи от горския фонд.

**Чл. 18а.** (Нов - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) (1) Влязлата в сила карта на възстановената собственост може да бъде преработена при явна фактическа грешка със заповед на министъра на земеделието и храните. Заповедта се обнародва в "Държавен вестник" и се обявява от общинската служба по земеделие в кметството на населеното място. Засегнатите лица при отстраняване на явната фактическа грешка се обезщетяват със земеделски земи или с гори и земи от горския фонд по реда на § 8 от преходните и заключителните разпоредби на ЗВСГЗГФ.

(2) Явна фактическа грешка е несъответствието между заснетите на терена трайни топографски елементи и/или съществуващата ситуация и отразяването им върху картата на възстановената собственост.

(3) Наличието на явна фактическа грешка се установява чрез оглед и/или геодезически измервания от изпълнителя на техническите дейности по поддържане и осъвременяване на картата на възстановената собственост съвместно със служители от общинската служба по земеделие, държавното горско стопанство или държавното ловно стопанство (регионалните дирекции по горите). Констативният протокол се предлага за подпис на присъстващите заинтересувани лица.

(4) За отстраняване на явната фактическа грешка изпълнителят на техническите дейности изготвя план, върху който се комбинират данните от влязлата в сила карта на възстановената собственост и резултатите от констативния протокол по ал. 3, и регистър на засегнатите имоти. Планът и регистърът се приемат от комисия, назначена със заповедта на директора на областната дирекция "Земеделие". Приемателният протокол се одобрява от директора на областната дирекция "Земеделие" и се предлага на министъра на земеделието и храните да издаде заповедта по ал. 1.

(5) Копие на картата на възстановената собственост с отразената явна фактическа грешка се излага на видно място в общинската служба по земеделие след обнародването в "Държавен вестник" на заповедта по ал. 1.

(6) Обжалването на заповед по ал. 1 не спира нейното изпълнение освен по отношение на пряко засегнатите от жалбата имоти.

(7) Решенията на общинската служба по земеделие, издадени на основание чл. 13, ал. 5 ЗВСГЗГФ, се връчват по реда на Гражданския процесуален кодекс и подлежат на обжалване по чл. 13, ал. 6 ЗВСГЗГФ. При спор за материално право заинтересуваните лица осъществяват правата си по съдебен ред.

(8) В случаите, когато засегнатите имоти са били предмет на делба или на разпоредителни сделки, общинската служба по земеделие издава решение, което съдържа описание на имота след отстраняване на явната фактическа грешка с данни за неговите размер, местоположение, граници, съседни, както и ограниченията на собствеността и основанията за тях. Към решението се прилага скица на имота, заверена от общинската служба по земеделие. Когато за имота е одобрена кадастрална карта, скицата се издава по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър.

(9) Решението по ал. 8 се връчва по реда на Гражданския процесуален кодекс и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. При спор за материално право заинтересуваните лица осъществяват правата си по съдебен ред.

(10) Редът по ал. 3 - 9 се прилага и когато явната фактическа грешка е установена при създаването на кадастралната карта и кадастралните регистри в случаите по § 6, ал. 8 и 9 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за кадастъра и имотния регистър.

(11) Когато за землището са одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри, явната фактическа грешка се отстранява по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър.

**Чл. 19.** (1) Граничните точки на възстановените гори и земи от горския фонд се трасират на терена въз основа на установени координати и се документират в протокола за въвод във владение.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) Граничните точки на възстановените гори и земи извън строителните граници на населените места в стари съществуващи граници се заснемат, а тези във възстановими и нови реални граници се трасират на място и се документират с протокола за въвод във владение.

(Ал. 3 отм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.)

(3) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) Координатите на граничните точки на имотите в гори и земи от горския фонд са в координатна система 1970 г., а на тези в строителните граници на населените места - в координатната система на кадастралния план.

**Чл. 20.** (Доп. - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Общинската служба по земеделие въз основа на документите по чл. 11 и чл. 12 издава решение за възстановяване правото на собственост върху гори в строителните граници на населените места, определени с подробен устройствен план (застроителен регулационен план или околоръстен полигон). В строителните граници на населените места имотите се трасират от общинската администрация (службата по кадастъра) по искане на собствениците.

**Чл. 21.** (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Общинската служба по земеделие предоставя служебно заявленията на собственици по чл. 14, ал. 1 ЗВСГЗГФ на областната комисия по чл. 14, ал. 3 ЗВСГЗГФ.

(2) Областната комисия по чл. 14, ал. 3 ЗВСГЗГФ служебно изисква от кметството, от Централния държавен архив и от съдебния архив писмено уверение за изгубени или унищожени документи, доказващи собствеността на гори и земи от горския фонд за съответното землище.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Областната комисия съставя протокола по чл. 14, ал. 4 ЗВСГЗГФ и го предоставя на общинската служба по земеделие за издаване на решения за признато право на собственост по чл. 14, ал. 6 ЗВСГЗГФ.

**Чл. 22.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Лицата по чл. 3 ЗВСГЗГФ в случаите, когато върху техни земи или гори са построени сгради, предназначени за стопански и обслужващи дейности, незаконно изградени и неузаконени до влизането в сила на ЗВСГЗГФ, имат право да предприемат процедура за узаконяване на сградата по реда на чл. 226 ЗУТ и да я закупят.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Главният архитект на общината, а за градовете с районно деление - главният архитект на района, в едномесечен срок се произнася по искането по ал. 1.

(3) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага за сгради, които са собственост или съсобственост на търговски дружества с държавно участие, както и за сгради на ведомства, общини и обществени организации за нуждите, свързани със социалния отдих и туризма.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Лицата по ал. 1, т. 1 подават заявление до областния управител за закупуване на узаконените сгради.

(5) Към молбата се прилагат:

1. одобрен архитектурен проект;
2. акт за узаконяване на сградата.

(6) В 15-дневен срок от получаването на молбата областният управител издава заповед, в която се отразяват обстоятелствата по чл. 7, ал. 1 ЗВСГЗГФ, както и:

1. местоположението на сградата;
2. разстоянието на сградата от населеното място и функционалният тип на населеното място;
3. предназначението на сградата;
4. цената, която собственикът следва да заплати.

(7) В едномесечен срок от издаване на заповедта на областния управител лицата по чл. 3 ЗВСГЗГФ изплащат определената в заповедта сума на собственика, извършил строителството. В случай че лицата, извършили строителството, са неизвестни, сумата се превежда в държавния бюджет.

**Чл. 23.** Лицата, извършили строителството по чл. 7, ал. 1 ЗВСГЗГФ, имат правата по чл. 74 от Закона за собствеността.

**Чл. 24.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Гражданите, които имат право да придобият собственост върху гори и земи по реда на чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ, подават заявление до общинската служба по земеделие по местонахождението на имота, в което посочват:

1. местонахождението, площта и съседите на имота;
2. описанието на имота-застроена площ, етажност на сградата и други извършени подобрения.

(2) Към заявлението се прилагат:

1. скица на имота, ако има такава;
2. документ, удостоверяващ законното предоставяне на правото на ползване;
3. документи за извършеното строителство;
4. декларация, че ползвателят не притежава друг вилен имот и тази сграда е предназначена за задоволяване на лични и/или на семейството битови нужди.

**Чл. 25.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Гражданите по чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ, подали заявление по реда и в срока по чл. 7, ал. 7 ЗВСГЗГФ представят на главния архитект на общината проект-заснемане за узаконяване и подробен устройствен план. В едномесечен срок главният архитект на общината (района) се произнася за узаконяване или отказва узаконяването.

**Чл. 26. (1)** (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) След като гражданите по чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ представят акта за узаконяване на построените от тях сгради, общинската служба по земеделие изпраща служебно до кмета на общината преписката по чл. 24 и 25.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) За разглеждане на случаите по ал. 1 кметът на общината назначава комисия в състав: главният архитект и главният юрисконсулт на общината или на района, началникът на общинската служба по земеделие, упълномощеният представител на държавното лесничейство по чл. 11, ал. 3 ЗВСГЗГФ и по възможност-по един представител на собствениците и на ползвателите.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Комисията по ал. 2 в 3-месечен срок се произнася относно спазването на изискванията на актовете на държавните органи по § 2 от преходните и заключителните разпоредби на ЗВСГЗГФ и наличието на условия съгласно чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ за придобиване правото на собственост върху предоставените за ползване земи. За взетите от комисията решения се съставя протокол, който заедно с преписката се изпраща служебно в общинската служба по земеделие.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Въз основа на протокола по ал. 3 общинската служба по земеделие в едномесечен срок постановява решения за правото на гражданина да придобие собственост върху предоставената му за ползване земя.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Решенията по ал. 4 се съобщават и обжалват по реда на чл. 13, ал. 6 ЗВСГЗГФ.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) След влизането в сила на решенията по ал. 4 правоимащите лица могат да подадат до общинската служба по земеделие молба за оценка на прилежащата до 1 дка площ от горския фонд.

(7) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Общинската служба по земеделие в 7-дневен срок служебно изпраща преписката на държавното лесничейство за възлагане извършването на оценката. Към преписката се прилага и документ за платената държавна такса за извършване на оценката по чл. 2а от Тарифата за таксите за административни и технически услуги, приета с Постановление № 266 на Министерския съвет от 1998 г. за приемане на тарифи за таксите, които се внасят в бюджета на Министерството на земеделието и горите (ДВ, бр. 146 от 1998 г.).

(8) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Директорът на държавното лесничейство в 14-дневен срок възлага с договор извършването на оценката на оценители, лицензирани по реда на Наредба № 32 от 1999 г. за оценка на гори и на земите в горския фонд (обн., ДВ, бр. 3 от 1999 г.; изм., бр. 57 от 2001 г.). В договора се посочват срокът за оценяване на имота, който не може да бъде по-дълъг от един месец, и възнаграждението в размер дължимата държавна такса по чл. 2а от Тарифата за таксите за административни и технически услуги.

(9) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Оценката се одобрява в 7-дневен срок със заповед на ръководителя на регионалното управление на горите. Заповедта се съобщава от държавното лесничейство на заинтересуваните лица по реда на Гражданския процесуален кодекс и може да се обжалва по реда на Закона за административното производство. Обжалването по административен ред се извършва пред началника на Националното управление по горите при Министерството на земеделието и горите.

(10) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) След влизането в сила на заповедта по ал. 9 директорът на държавното лесничейство изплаща възнаграждението на лицензирания оценител по ал. 8 и изпраща преписката на общинската служба по земеделие.

(11) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Гражданите по чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ заплащат стойността на имота съгласно оценката в 3-месечен срок от получаването ѝ.

(12) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Общинската служба по земеделие постановява решение за придобито право на собственост по чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ в 14-дневен срок след представяне на документ за платената стойност по оценката на имота. Скицата и таксационната характеристика са неразделна част от решението.

**Чл. 27.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Оценката по чл. 26 се изготвя по текущи пазарни цени, определени с наредба на Министерския съвет.

(2) Когато ползваният терен е държавна собственост, сумата, която следва да се заплати за придобиване правото на собственост върху него по реда на чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ, се внася в приходната част на бюджета на Министерството на земеделието и горите и се разходва за финансиране на дейностите по възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд.

(3) Когато ползваният терен е общинска собственост, сумата, която ползвателят следва да заплати за придобиване правото на собственост върху него по реда на чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ, се внася в съответния общински фонд "Българска гора".

(4) Когато ползваният терен е собственост на физически или юридически лица, сумата, която ползвателят следва да заплати за придобиване правото на собственост върху него по реда на чл. 7, ал. 4 ЗВСГЗГФ, се внася в специална извънбюджетна сметка на съответната община.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) В случаите по ал. 4 лицата по чл. 3 ЗВСГЗГФ се обезщетяват за стойността на прилежащия терен в размер до 1 дка от специалната извънбюджетна сметка на съответната община, ако заявят писмено пред съответната общинска служба по земеделие, че се отказват от обезщетението по чл. 6 ЗВСГЗГФ.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) В случай че лицата по ал. 5 след писмено заявление до съответната общинска служба по земеделие придобият правата по чл. 6 ЗВСГЗГФ, стойността на съответния терен се превежда в приходната част на бюджета на Министерството на земеделието и горите и се разходва за финансиране на дейностите по възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд.

**Чл. 28.** (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Държавата, закупила сгради по реда на чл. 7, ал. 2 ЗВСГЗГФ, или лицата, придобили собственост върху тях по реда на чл. 7, ал. 3 ЗВСГЗГФ, могат да придобият право на собственост върху прилежащата до 1 дка площ по реда на чл. 25, 26 и 27.

**Чл. 29.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Собствениците на сгради, които са реституирани след 1990 г., могат да подадат заявление за придобиване правото на собственост върху нормативно определената прилежаща площ до общинската служба по земеделие, в което се посочват:

1. местонахождението, площта и съседите на имота;
2. описанието на имота-застроена площ, етажност на сградата и други извършени подобрения.

(2) Към заявлението се прилагат:

1. скица на имота, ако има такава;
2. документи за извършеното строителство;
3. документ, удостоверяващ собствеността върху сградата;
4. документ, че сградата е реституирана.

(3) (Нова - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Гражданите по чл. 7, ал. 9 ЗВСГЗГФ представят необходимите документи по ал. 2 в общинската служба по земеделие, която в 7-дневен срок изпраща служебно преписката по ал. 1 в общината. Ако подадените документи не отговарят на изискванията на ал. 2, заявителят се уведомява да отстрани нередовностите. При неотстраняване на нередовностите в определения срок общинската служба по земеделие в същия срок изпраща преписката в общината.

(4) (Нова - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) В 3-месечен срок общината се произнася с протокол относно нормативно определената прилежаща площ, който заедно с преписката се изпраща служебно в общинската служба по земеделие.

(5) (Нова - ДВ, бр. 83 от 1999 г., отм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.)

(6) (Нова - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Въз основа на протокола по ал. 4 общинската служба по земеделие в едномесечен срок постановява решение за правото на лицата да придобият собственост върху нормативно определената им прилежаща площ.

(7) (Нова - ДВ, бр. 83 от 1999 г.) Решенията по ал. 6 се съобщават на лицата по чл. 7, ал. 9 ЗВСГЗГФ по реда на Гражданския процесуален кодекс и могат да се обжалват по реда на чл. 13, ал. 6 ЗВСГЗГФ.

(8) (Нова - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Собствениците по чл. 7, ал. 9 ЗВСГЗГФ могат да придобият собственост върху нормативно определената прилежаща площ по реда на при условията и по реда на чл. 26, ал. 6 - 12 и чл. 27.

**Чл. 30.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) В случаите, когато гражданинът не заплати стойността на земята в определения по чл. 7, ал. 5 ЗВСГЗГФ срок, собственикът подава в едномесечен срок молба до съответната общинска служба "Териториално и селищно устройство" за оценка на сградата. Към молбата се прилага и влязлото в сила решение на общинската служба по земеделие за възстановено право на собственост по чл. 4, ал. 1 ЗВСГЗГФ.

(2) Оценката на сградата се одобрява със заповед на кмета на общината и се съобщава на собственика на земята и на ползвателя по реда на Гражданския процесуален кодекс. Заповедта подлежи на обжалване по реда на Закона за административното производство.

(3) Сумата по влязлата в сила оценка на сградата се внася в 3-месечен срок от собственика на земята в специалната извънбюджетна сметка на общината и заедно с лихвите се изплаща за обезщетяване на ползвателя.

(4) Когато стойността на прилежащия терен до 1 дка не бъде заплатена в 3-месечния срок съгласно чл. 7, ал. 5 ЗВСГЗГФ, а стойността на сградата-в едномесечен срок след изтичането на срока по чл. 7, ал. 5 ЗВСГЗГФ, имотът се изнася на публична продажба по реда на Гражданския процесуален кодекс чрез кмета на общината по искане на собственика или на ползвателя.

(5) Кметът на общината отправя искане до съдия-изпълнителя в едномесечен срок от изтичането на срока за заплащане на сградата и на подобренията от собственика за определяне на съотношението между стойността на сградата и подобренията към стойността на прилежащата земя в началната тръжна цена. Сумите се внасят в специалната извънбюджетна сметка на общината и се разпределят между собственика и ползвателя въз основа на това съотношение.

**Чл. 31.** (1) Физически лица, които по силата на актове на Президиума на Народното събрание, Държавния съвет и Министерския съвет ползват гори и земи от горския фонд и те не са застроени, могат да продължат ползването им, ако след възстановяването на собствеността земята е държавна или общинска.

(2) Лицата по ал. 1 в едномесечен срок след приключване на възстановяването на собствеността върху горите и земите от горския фонд в землището, в което попадат, подават заявление до регионалното управление на горите за гори и земи-държавна собственост, или до общинската администрация-за гори и земи общинска собственост, като посочват местоположението на предоставената им за ползване площ.

(3) Към заявлението се прилагат:

1. скица на имота, ако има такава;

2. документ, удостоверяващ правото на ползване.

(4) До 1 месец след подаване на заявлението комисия, назначена със заповед на ръководителя на съответното регионално управление на горите-за горите и земите от държавния горски фонд, а за горите и земите от общинския горски фонд-на кмета на съответната община, разглежда подадените заявления.

(5) Комисията по ал. 4 дава становище относно наличието на изискванията на § 2 от преходните и заключителните разпоредби на ЗВСГЗГФ за продължаване на ползването и съставя протокол за своето решение.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Въз основа на протокола, представен от съответното регионално управление на горите-за гори и земи от държавния горски фонд, Министърът на земеделието и горите или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за продължаване на ползването за срок до 10 години.

(7) За горите и земите от общинския горски фонд заповед за продължаване на ползването се издава от кмета на общината въз основа на протокола по ал. 5 и решение на общинския съвет за срок до 10 години.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) За продълженото ползване ползвателят заплаща такса. Размерът на таксата за държавния горски фонд се определя с наредба, приета от Министерския

съвет, и се внася в бюджета на Министерството на земеделието и горите, а за общинския горски фонд се определя от общинския съвет и се внася в общинския фонд "Българска гора".

(9) Размерът на ползваните гори и земи по ал. 6 и 7 е до 1 дка.

(10) Заповедите по ал. 6 и 7 могат да бъдат обжалвани по реда на Закона за административното производство.

### **Глава трета.**

## **ОРГАНИ ПО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ ПРАВОТО НА СОБСТВЕНОСТ ВЪРХУ ГОРИТЕ И ЗЕМИТЕ ОТ ГОРСКИЯ ФОНД**

**Чл. 32.** (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.)  
Органи по възстановяване правото на собственост върху горите и земите от горския фонд са Министерството на земеделието и горите, областните дирекции "Земеделие" и общинските служби по земеделие.

**Чл. 33.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Министърът на земеделието и горите:

1. отговаря за изпълнението на ЗВСГЗГФ;
2. координира дейностите по изпълнението на ЗВСГЗГФ и на правилника;
3. утвърждава задължителни методически указания и инструкции в рамките на своите компетенции;
4. (отм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г.);
5. утвърждава размера на горите и земите от горския фонд, правото на собственост върху които не се възстановява поради обстоятелствата, предвидени в ЗВСГЗГФ;
6. утвърждава горите и земите от държавния горски фонд за обезщетяване на собственици по чл. 6 ЗВСГЗГФ;
7. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) възлага по реда на Закона за обществените поръчки техническите дейности по възстановяването на собствеността върху горите и земите от горския фонд, както и създаването, поддържането и осъвременяването на специализираните карти и регистри на горите и земите от горския фонд;
8. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) сключва договорите за поддържането и осъвременяването на специализираните карти, регистри и информационни системи на горите и земите от горския фонд, изработени при прилагането на ЗВСГЗГФ, с лицата, на които е възложено поддържането и осъвременяването на картата на възстановената собственост върху земеделските земи за съответното землище; в случай че за тези дейности няма сключен договор или той бъде прекратен независимо от основанията за това, възлага изпълнението на техническите дейности за поддържането и осъвременяването на специализираните карти, регистри и информационни системи на горите и земите от горския фонд при условията и по реда на Закона за обществените поръчки.
9. изпълнява и други възложени му функции по ЗВСГЗГФ или упълномощава за това други длъжностни лица.



(2) (Изм. - ДВ, бр. 83 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Министерът на земеделието и горите определя упълномощените представители от държавните лесничейства - инженери по горско стопанство, които задължително участват в работата на общинските служби по земеделие по възстановяване правото на собственост върху горите и земите от горския фонд.

**Чл. 34.** (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Общинската служба по земеделие:

1. възстановява правото на собственост върху горите и земите от горския фонд по реда на ЗВСГЗГФ и правилника;
2. обезщетява собствениците в случаите, предвидени в ЗВСГЗГФ и в правилника, с гори и земи от държавния горски фонд;
3. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) изготвя техническо задание за извършване на техническите дейности, свързани с възстановяване на собствеността върху гори и земи от горския фонд;
4. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) поддържа и осъвременява специализираните карти и регистри на горите и земите от горския фонд, изработени в резултат на прилагането на ЗВСГЗГФ;
5. издава или заверява скици при извършване на разпоредителни сделки, делби, както и в други предвидени от ЗВСГЗГФ случаи;
6. (отм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.);
7. служебно уведомява държавното лесничейство за извършените сделки с вещни права върху гори и земи от горския фонд, за обезщетяване, отчуждаване, промяна на предназначението, оценяване и за други предвидени от ЗВСГЗГФ случаи, като предоставя и заверена скица;
8. (нова - ДВ, бр. 31 от 2003 г.) осъществяват и други възложени им функции в рамките на ЗВСГЗГФ и правилника.

**Чл. 35.** (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) За осъществяване на дейността по възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд служителите на общинските служби по земеделие и техническите изпълнители по чл. 11, ал. 4 ЗВСГЗГФ имат право на достъп по всяко време до горите и земите от горския фонд на съответното землище, в които е открита процедура по възстановяването им.

**Чл. 36.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Държавните органи са длъжни да подпомагат и да оказват съдействие на общинските служби по земеделие при осъществяване на дейността им.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Министерствата, ведомствата, общините и други, на които е предоставено право на ползване върху гори и земи от горския фонд и които имат правата на ползватели по чл. 6 ЗВСГЗГФ или права по определяне на посочени в чл. 6 територии, предоставят на държавните лесничейства и на общинските служби по земеделие необходимата информация в 3-месечен срок от влизането в сила на правилника.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2004 г., в сила от 31.07.2004 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Службите по вписванията уведомяват съответните общински служби по земеделие за извършените вписвания или отбелязвания относно договорите, с които е извършена делба, прехвърляне на собственост, учредяване на вещни права и други разпоредителни сделки с гори и земи от горския фонд в едномесечен срок от извършеното вписване, съответно отбелязване или заличаване на вписването.

## **Глава четвърта. ФИНАНСИРАНЕ**

**Чл. 37.** (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2009 г.) Средствата, необходими за възстановяване правото на собственост върху горите и земите от горския фонд и за издръжката на общинските служби по земеделие, се предоставят от държавния бюджет.

**Чл. 38.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Средствата по изработването на специализираните карти и регистри на горите и земите от горския фонд се предоставят от бюджета на Министерството на земеделието и горите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2001 г.) Изработените и осъвременени специализирани карти и регистри се предоставят безвъзмездно на Националното управление по горите и на регионалните управления на горите.

### **Допълнителни разпоредби**

§ 1. "Изсечени гори" са тези, които вследствие на извършени сечи представляват невъзобновени площи, лишени от горскодървесна растителност, или площи с горскодървесна растителност до 30 на сто, към момента на възстановяване правото на собственост върху тях.

§ 2. "Съществуващи на терена стари реални граници на гори и земи от горския фонд" са тези, които представляват топографски елементи, като слокове, пътища, огради, брегови линии на водни течения и водни площи, оврази, дерета, просеки, морени, грохоти, сипеи и други, при условие че не е променено тяхното местоположение след включването им в държавния горски фонд.

§ 3. "Възстановими на терена стари реални граници на горите и земите от горския фонд" са тези, които е възможно да бъдат установени чрез устройствени проекти и планове. За установяването на границите могат да се използват и стари геодезически снимки, аерофотоснимки, дешифровъчни фотокопия, ортофотопланове и скици на имоти, издадени от техническите служби на общината, и всякакви картни материали.

§ 4. Не са сгради по смисъла на чл. 7 ЗВСГЗГФ:

1. строежите, направени от фургони, вагони, контейнери, каросерии, гаражи независимо от начина на закрепването им на терена;
2. непредназначените за постоянно, сезонно или временно обитаване обемно-сглобяеми елементи независимо от начина на закрепването им на терена;
3. незавършените строежи до покрива включително;
4. временните сгради за обслужващи дейности по чл. 7, ал. 8 ЗВСГЗГФ.

§ 5. Площта на язовири и водоеми се определя с котата от очертаванията на чашката им при максимално водно ниво-преливник.

§ 6. Ограниченото вещно право на ползване, учредено на общини, физически и юридически лица преди 9 април 1946 г. безсрочно или за определен срок, се счита за прекратено.

### **Заклучителни разпоредби**

§ 7. Гори и земи, правото на собственост върху които е придобито от държавата по реда на чл. 8, ал. 4 ЗВСГЗГФ, се включват в държавния горски фонд.

§ 8. Правилникът се издава на основание § 10 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд.

### **Допълнителни разпоредби КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 70 ОТ 26 МАРТ 2003 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА СОБСТВЕНОСТТА И ПОЛЗВАНЕТО НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ (ОБН., ДВ, БР. 34 ОТ 1991 Г.)**

(ОБН. - ДВ, БР. 31 ОТ 2003 Г.)

§ 47. (1) В чл. 18д, ал. 1, изречение второ, в чл. 19, ал. 13, изречение второ и в чл. 25, ал. 5, изречение второ думата "комисията" се заменя с "общинската служба по земеделие и гори".

(2) Навсякъде в правилника и в другите подзаконовни нормативни актове, приети от Министерския съвет, думите "поземлена комисия", "поземлената комисия", "общинските поземлени комисии", "поземлени комисии" и "поземлените комисии" се заменят съответно с "общинска служба по земеделие и гори", "общинската служба по земеделие и гори", "общински служби по земеделие гори" и "общинските служби по земеделие и гори".

### **Допълнителни разпоредби КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 188 ОТ 24 ЮЛИ 2009 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА СОБСТВЕНОСТТА И ПОЛЗВАНЕТО НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 62 ОТ 2009 Г.)

§ 22. (В сила от 04.08.2009 г. с изключение на ал. 5, която се прилага след приключването на стопанската 2009 г.) (1) За целите на схемата за единно плащане на площ, включително плащания по ос 2 за устойчиво управление на земеделските земи от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г.:

1. "Постоянни пасища" са земи, използвани за отглеждане на тревни и други тревисти фуражни растения, възникнали по естествен начин (самозасяване) или чрез култивация (засяване), които се поддържат според начина им на трайно ползване и не са включвани в сеитбооборота в продължение на 5 и повече години или няма да бъдат включвани в сеитбооборота поне за 5 последователни години от датата на промяната в начина на трайно ползване. Постоянните пасища включват пасищата, ливадите и мерите.

2. "Пасища" са постоянни пасища с плътна тревна покривка, които се ползват за паша на селскостопански животни. Коситба може да се извършва като алтернатива на пашата или като метод за борба с плевели.

3. "Ливади" са постоянни пасища с плътна тревна покривка, които се ползват за добив на фураж (сено) чрез коситба или за паша на селскостопански животни.

4. "Мери" са постоянни пасища, разположени в близост до населени места, които се ползват само за паша на селскостопански животни.

5. "Триви и други тривисти фуражни растения" са всички тривисти растения (тривни растителни съобщества от многогодишни житни и бобови триви и/или разнотриви), които по традиция се срещат в естествените пасища или обикновено се включва в смесите за семена за пасища или ливади в България (независимо дали се използват или не за паша на селскостопански животни).

6. "Негодни за подпомагане постоянни пасища" са:

а) постоянни пасища или части от тях, заети от дървесна и/или храстовидна растителност с височина над 50 см (за клек и хвойна - и под 50 см), при гъстота, надвишаваща 50 броя на хектар, освен ако растителността е важна за защита на водите, почвата и биоразнообразието;

б) постоянни пасища или части от тях, заети от храстовидна и/или дървесна растителност с гъстота, която не позволява свободно пашуване на селскостопанските животни;

в) постоянни пасища или части от тях, заети със сгради, съоръжения, скали, скални участъци, ерозирали или оголени терени и други подобни, трайно неподходящи за подпомагане площи, когато те заемат общо повече от 100 м<sup>2</sup> от площта на постоянното пасище;

г) постоянни пасища, от чиято площ над 60 на сто е заета от нежелана растителност, храсти, дървета и/или други трайно неподходящи за подпомагане площи.

7. "Угар" е част от обработваемите земеделски площи, включени в сеитбооборот, която е изорана и оставена незасята за една стопанска година и се поддържа в добро земеделско състояние.

(2) "Постоянно затревени площи в районите с висока природна стойност и/или в обхвата на екологичната мрежа - Натура 2000" са тези поддържани площи, които се използват за паша и/или косене. В тях е допустимо наличие на компактна дървесна и/или храстовидна растителност до 20 на сто от площта на парцела (независимо от броя на храстите и дърветата на хектар), като цялата площ на парцела (с 20 на сто дървесна и/или храстовидна растителност) се подпомага по схеми и мерки за плащания на площ.

(3) "Постоянно затревени пасища с висока природна стойност и/или включени в обхвата на Натура 2000" са поддържани площи с единичноразположена и/или групово храстовидна и/или дървесна растителност, която позволява свободно преминаване и паша на селскостопански животни.

(4) По направление "Пасторализъм" от мярка 214 "Агроекологични плащания" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. се подпомагат каменисти пасища във високопланинските райони на страната.

(5) Площта, заявена и установена за подпомагане в текущата година като угар, не трябва да надвишава 15 на сто от площите, заявени за подпомагане през предходната година.

**Преходни и Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 188 ОТ 24 ЮЛИ 2009 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И**  
**ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА**  
**СОБСТВЕНОСТТА И ПОЛЗВАНЕТО НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 62 ОТ 2009 Г.)

§ 23. (1) Оземлените лица чрез отдаването под наем на земеделски земи от държавния и от общинския поземлен фонд могат в тримесечен срок от влизането в сила на постановлението да поискат от общинските служби по земеделие да придобият правото на собственост преди изтичането срока на договора за наем. Изплатеният наем за срока на договора се приспада от стойността на земята за оземляване.

(2) Оземлените лица със земеделски земи от държавния поземлен фонд или от общинския поземлен фонд чрез прехвърляне право на собственост или чрез отдаване под наем могат да изплатят изцяло стойността на земята в срок до 31 декември 2009 г.

§ 24. (1) Неприклучените преписки по чл. 27, ал. 6 ЗСПЗЗ, за които към момента на влизането в сила на постановлението министърът на земеделието и храните не е издал заповед за прехвърляне правото на собственост върху застроените и прилежащите площи, се довършват при условията и по реда на постановлението.

(2) Вписването на актовете за държавна собственост, които са били издадени за земите по чл. 27, ал. 6 и 8 ЗСПЗЗ до 15 февруари 2009 г., се извършва от областния управител.

(3) Поправката на явна фактическа грешка или промяна на акт за частна държавна собственост за имотите по ал. 2, както и отписването им от актовете книги се извършват от областния управител по реда на Закона за държавната собственост и правилника за прилагането му.

.....

§ 34. Навсякъде в правилника и в другите нормативни актове на Министерския съвет по това постановление:

1. Думите "общинска служба по земеделие и гори", "общинската служба по земеделие и гори", "общински служби по земеделие и гори" и "общинските служби по земеделие и гори" се заменят съответно с "общинска служба по земеделие", "общинската служба по земеделие", "общински служби по земеделие" и "общинските служби по земеделие".

2. Думите "областна дирекция "Земеделие и гори", "областната дирекция "Земеделие и гори", "областни дирекции "Земеделие и гори" и "областните дирекции "Земеделие и гори" се заменят съответно с "областна дирекция "Земеделие", "областната дирекция "Земеделие", "областни дирекции "Земеделие" и "областните дирекции "Земеделие".

§ 35. Параграф 22 влиза в сила от деня на обнародване на постановлението в "Държавен вестник", с изключение на ал. 5, която се прилага след приключването на стопанската 2009 г.